

Asia

Eurooppaministerien epävirallinen videokokous 1.12.2020

Kokous

Eurooppaministerien epävirallinen videokokous 01.12.2020

Epävirallinen videokokous korvasi Wiesbadeniin 31.11.–1.12. suunnitellun eurooppaministerien epävirallisen kokouksen.

Kokouksen ensimmäisessä työistunnossa eurooppaministerit keskustelivat nuorten kanssa Euroopan tulevaisuudesta. Lisäksi puheenjohtajavaltio Saksa antoi lyhyen tilannekatsauksen Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin valmisteluista. Toimielinten väliset keskustelut konferenssin pohjan luovasta yhteisestä julistuksesta ovat vielä kesken.

Kokouksen toisessa työistunnossa keskusteltiin covid-19-koordinaatiosta. Keskustelussa painotettiin tarvetta parantaa koordinaatiota edelleen, erityisesti testausten osalta. Moni peräänkuulutti MFF- ja elpymispaketin nopeaa viimeistelyä. Rokoteyhteistyötä kiiteltiin. Esille nostettiin myös muun muassa rokotteita koskeva viestintä sekä sisämarkkinoiden ja Schengen-alueen toiminnan varmistaminen. Moni korosti tarvetta varovaisuuteen rajoitusten purkamisessa lomakauden lähestyessä.

Kokoukseen osallistuivat myös Länsi-Balkanin maiden edustajat.

Covid-19-tilanteen takia videokokous korvasi puheenjohtajavaltio Saksan Wiesbadeniin 31.11.–1.12. suunnitteleman eurooppaministerien epävirallisen kokouksen. Epävirallisten ministerikokousten tarkoituksena on käydä vapaata keskustelua ajankohtaisista kysymyksistä. Eurooppaministerien keskusteluaiheina olivat Euroopan tulevaisuus ja covid-19-koordinaatio.

Videokokoukseen osallistuivat myös Länsi-Balkanin maiden edustajat. Lisäksi puheenjohtajavaltio oli yhteistyössä Schwarzkopf-säätiön ja Euroopan nuorisoparlamentin kanssa kutsunut mukaan 27 eurooppalaista nuorta (keskustelu Euroopan tulevaisuudesta).

Suomea edusti videokokouksessa eurooppaministeri Tytti Tuppurainen.

Euroopan tulevaisuus

Videokokouksen ensimmäisen työistunnon aiheena oli Euroopan tulevaisuus. Työistunnon alussa kuultiin puheenjohtajavaltio Saksan lyhyt tilannekatsaus Euroopan tulevaisuutta koskevan konferenssin valmisteluista. Puheenjohtaja totesi, että yhteistä julistusta koskevat toimielinten väliset keskustelut ovat vielä kesken. Konferenssin johtohahmosta ei ole saavutettu vielä yhteisymmärrystä. Puheenjohtaja korosti tarvetta varmistaa kansalaisten laaja osallistuminen. Konferenssin aktiviteetteja

tulisi toteuttaa hajautetusti. Kun toimielinten väliset keskustelut saadaan päätökseen, julistusluonnos tuodaan käsiteltäväksi Coreperiin. Saksa toivoo edelleen, että konferenssi voitaisiin käynnistää vielä sen puheenjohtajakaudella.

Puheenjohtaja totesi kokouksessa nuorten kanssa käytävän tulevaisuuskeskustelun olevan eräänlainen epävirallinen avaus tulevaisuuskonferenssille. Keskusteluun osallistui 27 eurooppalaista nuorta 24 eri maasta. Nuoret esittelivät laatimaansa keskustelupaperia ja siinä esitettyjä suosituksia koskien muun muassa EU:ta globaalina ilmastojohtajana ja johdonmukaisena kestävä kehityksen edistäjänä, inhimillistä ja oikeudenmukaista turvapaikkapolitiikkaa, ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden tukemista ja integroimista yhteiskuntaan, EU:n yhteisten arvojen noudattamisen varmistamista, Erasmus+-ohjelman kehittämistä, disinformaation torjumista, kyberturvallisuutta, digitaalisen lukutaidon edistämistä, digitaalisten osallistumisalustojen kehittämistä, EU:n lääkeomavaraisuuden parantamista, rokotteiden tuotannon turvaamista, terveystalouden saatavuutta ja kehittämistä sekä mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyä ja hoitoa.

Käydyssä keskustelussa kiiteltiin puheenjohtajaa nuorten ottamisesta mukaan keskusteluun. Tämän päivän päätökset vaikuttavat suoraan nuorten tulevaisuuteen, joten on tärkeää kuulla heidän näkemyksiään. Nuorten keskustelupaperissa esille nostettuja teemoja – ilmasto- ja energiapolitiikkaa, turvapaikkapolitiikkaa, eurooppalaista demokratiaa, digitalisaatiota ja terveystaloutta – pidettiin EU:n tulevaisuuden kannalta keskeisinä. Moni nosti esille vihreää ja digitaalista siirtymää koskevia kysymyksiä. Usea totesi, että joulukuun Eurooppa-neuvoston tulisi vastata nuorten kunnianhimoon ja odotuksiin ilmastonmuutoksen torjunnassa. EU:n yhteisten arvojen merkitystä ja läpileikkaavaa luonnetta korostettiin. Esille nostettiin myös muun muassa tarve vahvistaa EU:ta globaalina toimijana.

Komissiolta toivottiin lisätietoja sen suunnitelmista tulevaisuuskonferenssin osalta. Tätä pidettiin tärkeänä synergioiden rakentamiseksi. Tarvetta kansalaisten laajaan osallistamiseen korostettiin (edustava joukko kansalaisia vs. vain ”tavanomaiset osallistujat”). Pandemian jälkeen on rakennettava luottamusta tulevaisuuteen.

Komissio kiitti erinomaisesta keskustelusta ja totesi Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin tähtäävän erilaisista taustoista tulevien ihmisten, ja erityisesti nuorten, osallistamiseen koko EU:n alueella. Covid-19-pandemia vaikeuttaa edelleen elämää, mutta demokratian vahvistaminen on yksi komission ykkösprioriteeteista. Äänestämisen on tärkeämpää kuin koskaan, mutta se ei yksin riitä. On löydettävä uusia tapoja lisätä kansalaisten osallistumismahdollisuuksia. Tulevaisuuskonferenssi on yksi keino. Komissio tarjoaa monikielisen digitaalisen osallistumisalustan konferenssin alusta lähtien. Sen lisäksi tarvitaan kasvotusten tapahtuvia tapaamisia hajautetusti eri puolilla jäsenvaltioita.

Puheenjohtaja kiitti onnistuneesta keskustelusta ja totesi tulevien puheenjohtajavaltioiden – Portugalin, Slovenian ja Ranskan – olevan osaltaan sitoutuneita edistämään konferenssia.

Covid-19-koordinaatio

Videokokouksen toisessa työstunnossa keskusteltiin covid-19-pandemiaa koskevan koordinaation tiivistämisestä sekä pandemian taloudellisten ja yhteiskunnallisten vaikutusten lieventämisestä.

EU-tason koordinaation katsottiin parantuneen huomattavasti pandemian alkuvaiheesta. Keskustelussa peräänkuulutettiin tiedonvaihdon ja koordinaation vahvistamista edelleen. Coreper- ja neuvostotason valmistelemaa työtä pidettiin tärkeänä, jotta Eurooppa-neuvosto voisi tehdä päätöksiä asiassa.

Moni nosti esille, että MFF- ja elpymispaketti tulisi viimeistellä ennen joulukuun Eurooppa-neuvostoa, jotta voitaisiin vastata tehokkaammin pandemian taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin seurauksiin. Paketin viimeistely on nyt neuvoston vastuulla.

Esille tuotiin, että pandemian aikana on jouduttu tekemään hyvin vaikeita päätöksiä koskien vapaan liikkuvuuden rajoittamista sekä Schengenin ja sisämarkkinoiden toimintaa. Näistä kontrolleista on pyrittävä pääsemään eroon. Esille nostettiin etenkin tarve koordinoita testausstrategioita ja saavuttaa yhteisymmärrys antigeenitestien käytöstä. Myös jäljittämiseen tarkoitettujen mobiilisovellutusten yhteensopivuuden varmistamisessa, yhteisen matkustajatietolomakkeen kehittämisessä ja karanteenikäytäntöjen harmonisoinnissa tulisi edetä.

Rokotuksia koskevaa EU-yhteistyötä kiiteltiin laajalti. Moni toi esille huolta rokotteita koskevan disinformaation leviämisestä ja painotti tarvetta avoimelle ja aktiiviselle viestinnälle. Esille nostettiin myös solidaarisuus kolmansia maita kohtaan rokotushankinnoissa. Länsi-Balkanin maiden ottamista vielä tiiviimmin mukaan covid-19-koordinaatioon toivottiin.

Moni korosti tarvetta varovaisuuteen rajoitusten purkamisessa. Tältäkin osin tarvitaan koordinaatiota, etenkin lähestyvää joulun ja uudenvuoden lomakautta ajatellen. Useissa jäsenvaltioissa tartuntojen määrä on saatu kääntymään laskuun, eikä positiivista kehitystä tulisi vaarantaa. Esille tuotiin huolta etenkin koskien hiihtokeskuksia.

Suomen edustajat

Ministeri Tuppurainen sekä EU-erityisasiantuntija Heli Siivola, VNEUS

Asiakirjat

Young Europe Ambassadors on the Future of Europe – Policy Recommendations.

https://members.eyp.org/sites/default/files/event/files/young_europe_ambassadors_-_visions_for_the_future_of_europe.pdf

Puheenjohtajavaltion keskustelupaperi: “The EU’s Response to the COVID-19 Pandemic: Improved Coordination and Best Practices”

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	EU:n tulevaisuus, nuoret, YAN Yleisten asioiden neuvosto, koronavirukset OKM, STM, VNK
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIVI, LVM, MMM, OM, PLM, SM, TEM, TPK, TULLI, UM, VM, VTV, YM
